

Vlaams
Parlement

vergadering **C208**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 20 april 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het ontbreken van een nieuw Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het onderzoek van het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten - 1785 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed - 1788 (2016-2017)	6
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het uitzenden van programma's van speelgoedfabrikanten op televisie - 1837 (2016-2017)	9
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vraag van de VRT om Ketnet te ontdebelen - 1786 (2016-2017)	14

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het ontbreken van een nieuw Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het onderzoek van het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten – 1785 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, uit een enquête van het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten blijkt dat cultuurwerkers in de podiumkunsten en de muziek met plezier en engagement werken. Het is een fantastische sector om in te werken, goesting genoeg, maar 47 procent zegt ook nood te hebben aan herstel, en 26 procent zegt constant moe te zijn en rust nodig te hebben. Zonder maatregelen kan die groep binnen een half jaar uitvallen door ziekte. Ik ben bij nogal wat organisaties betrokken en vind dat zeer herkenbaar.

De enquête, die is afgenomen bij meer dan duizend cultuurwerkers, toont twee verschillen met andere sectoren: de motivatie is groter, maar ook de herstelneed is groter. Die combinatie is dus een valkuil: blijf je doorgaan tot je het deksel op de neus krijgt? Herstelneed is dus een risicofactor. Dat betekent dat men zich vermoeid voelt door het werk en nood heeft aan rust. Die herstelneed uit zich in zeer diverse fenomenen. Het meest extreme is dat van de burn-out, maar het is ook vaak minder extreem, met korte ziektes, algemene vermoeidheid enzovoort.

Minister, ik denk dat we die alarmsignalen ernstig moeten nemen. Van deze 1123 cultuurwerkers hebben er 536 nood aan recuperatie. Voor ongeveer 299 medewerkers is die nood zelfs acuut. Blijft recuperatie uit, dan dreigt die groep dus uit te vallen wegens ziekte.

Er zijn drie prioritaire actiepunten, zo blijkt uit het onderzoek, bij het verlagen van die herstelneed. In de eerste plaats is dat de arbeidsorganisatie. Dat is vooral een interne kwestie. Door een kleine helft wordt die als gebrekkig ervaren. Men zal dus moeten inzetten op een meer efficiënte organisatie van het werk. Misschien moet men ook soms wat minder doen, moet ik vanuit mijn eigen achtergrond concluderen. Een efficiëntere werkorganisatie zal niet alleen wat meer mentale rust en minder vermoeidheid opleveren, maar zal ook een positieve invloed kunnen hebben op het engagement van de medewerkers. Dan is er ook de appreciatie van de verloning, die door twee derde van de mensen als problematisch wordt ervaren. Er zijn daar nogal wat mensen die men 'flexmedewerkers' noemt. Voor hen zijn er nog bijkomende aandachtspunten om die herstelneed te verbeteren, met name de emotionele belasting, die door 30 procent van die flexmedewerkers als problematisch wordt ervaren, en de jobonzekerheid, want je hopt van de ene tijdelijke job naar de andere, wat niet eenvoudig is.

De onderzoekers menen dat een evenwichtig actieplan moet inzetten op zowel stresspreventie als engagementsbevordering. Wil men dus dat plezier en dat engagement nog aanwakkeren, dan zijn die arbeidsorganisatie, het soort leiderschap, het welzijnsklimaat enzovoort de actiepunten. Samengevat: is de prestatiedruk niet simpelweg te groot?

Het is ook belangrijk om vast te stellen dat deze enquête de beeldvorming inzake cultuurwerkers flink bijstelt. Het is niet omdat je in een sector werkt die inzet op artistieke ontspanning, dat er niet keihard wordt gewerkt. Ik denk dat mensen die de praktijk goed kennen, dat ook kunnen bevestigen. Het gaat dikwijls om volcontinue jobs, met veel avond- en weekendwerk, wat verklaart waarom podiumkunsten en muziek te kampen hebben met een uitstroom van mensen ouder dan 35 jaar. De work-lifebalans is voor velen te zwaar.

De sociale partners grijpen deze studie aan om samen een aantal maatregelen uit te werken. Ze willen nu werk maken van actiepunten die in het rapport van de bevraging staan. Ze willen nieuwe administratieve, juridische, arbeidsorganisatorische modellen enzovoort ontwikkelen. Minister, de sociale partners kijken ook naar de overheid voor het afsluiten van een nieuw VIA. Er zijn in het verleden al vier dergelijke akkoorden geweest waardoor de sector werd gevat. Men vraagt een nieuw akkoord, waarin een aantal kaders worden uitgewerkt van maatregelen voor de optimalisering van het arbeidsklimaat, met nieuwe sector-cao's met bepalingen inzake tijdscrediet, loopbaanbegeleiding en -ondersteuning, landingsbanen, preventie enzovoort. Ik denk dat een aantal van die maatregelen in het arbeidsklimaat van vandaag ook in andere sectoren te lezen zijn. Het vorige VIA dateert van de periode 2012-2015 en was een goede start om de loon- en arbeidsvoorwaarden en de kwalitatieve omkadering van de sector te verbeteren. Dat is intussen echter afgelopen, we zijn ondertussen al meer dan een jaar later, en een vervolg is noodzakelijk, zo blijkt uit de enquête. De sociale partners nodigen de Vlaamse Regering ook uit om de onderhandelingen over een nieuw VIA op te starten.

Minister, hebt u kennis genomen van die enquête? Hebben de gestelde problemen, met name een efficiënte werkorganisatie, het werktempo, de jobonzekerheid, de verloning, een verband met het decretale kader waarin mensen werken? Meent u dat decretale aanpassingen wenselijk zijn? Dat is een open vraag. Welke maatregelen zal de Vlaamse overheid nemen om de vastgestelde problemen aan te pakken? Of meent u dat dit geen opdracht is voor de Vlaamse overheid? Bent u bereid om onderhandelingen aan te knopen om tot een nieuw VIA te komen, samen met de andere bevoegde ministers? Ik denk dat het om de ministers Vandeurzen en Muylers gaat, en ook over minister Homans, voor Integratie en Inburgering. Waarom heeft de regering nog altijd geen kader of enveloppe goedgekeurd, terwijl het vorige VIA al lang afgelopen is? Naar verluidt is het overleg dat was gepland met de sociale partners, geannuleerd door de regering.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Caron, de resultaten van de enquête werden ook aan mijn kabinet bezorgd. Trouwens, voor deze enquête werd in uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) voor de kunstensector, en meer bepaald in uitvoering van de zogenaamde kwaliteitsmaatregel met betrekking tot het human-resourcesbeleid, in 2016 een bedrag vrijgemaakt van 10.000 euro – op een totaal van 30.000 euro – voor de cofinanciering. Er is dus wel degelijk een innige verstrengeling, als ik het zo mag noemen.

Zijn er decretale aanpassingen wenselijk op basis van de bevindingen van de enquête? Zoals u ongetwijfeld weet, scheidt een decreet een algemeen beleidskader, maar worden er in een decreet geen gedetailleerde regels bepaald inzake werkorganisatie, verloning en dergelijke meer. In het decreet wordt alleen vermeld dat de organisaties de geldende collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's) moeten toepassen. Momenteel zijn er twee cao's van toepassing op het paritair comité 304 met vastgelegde loonbarema's: de cao muziek en de cao podiumkunsten. In deze cao's zijn ook bepalingen opgenomen met betrekking tot arbeidsduur en flexibiliteit. Het is binnen dit kader van de collectieve arbeidsovereenkomsten dat in overleg tussen de werkgevers- en werknemersorganisaties maatregelen kunnen worden voorgesteld om tegemoet te komen aan de problemen die door de bevraging aan de oppervlakte werden gebracht. Een aanpassing van het decreet lijkt ons niet meteen de beste techniek.

U vraagt welke maatregelen de Vlaamse overheid van plan is te nemen. Zoals ik net zei, zijn naar mijn mening eerst de sociale partners aan zet om oplossingen aan te reiken voor de vastgestelde problemen. Ik ben ervan overtuigd dat zij dat

ook zeker zullen doen. In een volgende fase kunnen we samen bekijken welke van de voorgestelde oplossingen haalbaar zijn. Daarvoor hoeven we natuurlijk niet te wachten op een nieuw VIA-akkoord. De invulling van het VIA-luik rond kwaliteitsmaatregelen is op dit moment immers een flexibel gegeven. De maatregelen inzake kwaliteit werden tot 2015 ingevuld op basis van de afspraken die werden gemaakt binnen het geldende VIA-akkoord. Maar bij afwezigheid van vooralsnog een nieuw akkoord formuleerde het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten (SFPK) voor 2016 een eigen aangepast voorstel voor de besteding van de 497.000 euro die in de begroting voor de financiering van de kwaliteitsmaatregelen werden vrijgemaakt. Naast de reeds eerder vermelde cofinanciering van de enquête waarop uw vraagstelling is gebaseerd, werden in dat door mij goedgekeurde voorstel onder meer ook inspanningen gevraagd inzake opleiding, loopbaan-coaching voor artiesten, managementondersteuning en projecten rond veilig werken, alsook diversiteit, met telkens de bijhorende bedragen: voor de opleiding 154.000 euro, voor de loopbaancoaching 20.000 euro, voor de management-ondersteuning 80.000 euro, voor veilig werken 79.000 euro en voor diversiteit 63.000 euro.

Met het oog op de besteding van de VIA-kwaliteitsmiddelen voor 2017 kan het SFPK in zijn voorstel van besteding dan ook al een aantal acties opnemen die geheel of gedeeltelijk tegemoetkomen aan de noden zoals die in de enquête werden opgesomd. Daarenboven – maar ik spreek deze zin met enige voorzichtigheid uit – is het zo dat de organisaties die structureel in de laatste ronde van vorige zomer in het kader van het Kunstendecreet werden gesubsidieerd wel degelijk een gemiddelde stijging van 14 procent konden optekenen. Die middelen kunnen – ‘kunnen’: ik ben zeer voorzichtig in mijn uitspraken – minstens gedeeltelijk daarvoor worden ingezet.

Ben ik bereid onderhandelingen aan te knopen om tot een nieuw VIA-akkoord te komen? Zoals u weet – en dat is nergens een wet van Meden en Perzen, het staat niet in steen gebeiteld – zijn het normaliter de minister-president en de minister bevoegd voor het welzijn die het voortouw nemen in de onderhandelingen rond de VIA-akkoorden. Wij zijn natuurlijk wel betrokken. Het Vlaams Intersectoraal Akkoord blijft een bijzonder valabel instrument. Vandaar dat in de door de Vlaamse Regering aangestelde onderhandelingsgroep uiteraard ook een medewerker van mijn kabinet is aangeduid die de onderhandelingen nauwgezet opvolgt.

Waarom is er nog altijd geen kader of financiële enveloppe voor het nieuwe VIA-akkoord? Het is niet de eerste keer dat de looptijd van een akkoord is afgelopen en de onderhandelingen voor een nieuw akkoord nog niet afgerond zijn. Dat was ook bij het vorige VIA-akkoord het geval. Het is correct dat de gesprekken over het kader en de financiële enveloppe voor VIA 5 binnen de regering nog niet afgerond zijn. Maar dat betekent evenwel niet dat er nog niets is gebeurd. De regering stelde in de persoon van de heer Martin Ruebens een hoofdonderhandelaar aan. Sinds begin dit jaar zijn er toch al een tiental samenkomsten geweest met de sociale partners. Daarbij werd geluisterd naar de eisen van zowel werknemers- als werkgeversorganisaties en werd, op basis van het rapport dat het Rekenhof opmaakte over de uitvoering van VIA 4, een omstandige analyse en evaluatie gemaakt van het vorige akkoord. Uiteraard werden daarbij ook alle betrokken administraties gehoord. Zodra het kader en de financiële enveloppe duidelijk zijn, kan het overleg met de sociale partners weer opgenomen worden. Ondertussen worden de maatregelen uit de vorige akkoorden wel verder uitgevoerd, zoals ik u aangaf, en komen ze dus op zichzelf niet in het gedrang.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, dank u voor het antwoord. Dank u vooral voor de openheid en uw bereidheid om verder na te denken over een aantal maatregelen,

over de kwaliteitsmaatregelen, die inderdaad voor een deel ook tegemoetkomen aan de bezorgdheden die werden geuit. Het budget kan aan een deel van die noden beantwoorden. Het is een kwestie van verfijning en van gesprek met de sociale partners, die inderdaad ook zelf een deel van de verantwoordelijkheid te nemen hebben en een aanzet moeten geven.

Ik hoop vooral dat er straks op het niveau van de Vlaamse Regering en na die lange eerste ronde rond het nieuwe VIA een politieke afspraak wordt gemaakt binnen de regering. Ik weet ook wel dat de cultuur- en jeugdsector maar een klein deeltje is van het brede VIA. Maar de noden zijn er niet kleiner dan in andere sectoren. Ik hoop dat op die manier het nieuwe VIA-akkoord kan worden gestart, zodat een aantal van die uitdagingen in de toekomst kunnen worden aangegaan.

Mijn vraag was net ook bedoeld om problemen te signaleren.

Minister, wat de cofinanciering betreft, waardeer ik het dat u de problematiek mee in kaart hebt gebracht en dat u daarvoor ook geld hebt uitgetrokken. Dat siert u. Ik hoop dat er straks ook een Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) komt met de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed – 1788 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Mijn vraag is er gekomen naar aanleiding van een ontmoeting in het Europees Parlement met collega's-commissievoorzitters van de verschillende nationale en deelparlementen van de EU over het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed en waar toen is aangedrongen om dat initiatief fors te steunen. Door de Europese Commissie en de Raad van Europa wordt 2018 immers uitgeroepen tot Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. In vele Europese landen wenst men hierop in te spelen, zo vernam ik tijdens een overleg met collega's van verschillende Europese landen. Daar is men volop gestart met de voorbereiding.

Maar in Vlaanderen hoor je er niks van. Als je informeert bij erfgoedcellen bijvoorbeeld, dan vallen ze uit de lucht. Er is in Vlaanderen geen informatie over 2018. Er is blijkbaar nog geen enkele stap gezet, en zoals ik via informele weg kon vernemen, zijn er ook nog geen plannen.

In Europese kringen kun je er meer over vinden. Daar las ik dat op 9 februari 2017 de vertegenwoordigers van de Raad en het Europees Parlement een voorlopig akkoord hebben bereikt over een besluit tot instelling van een Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. Cultureel erfgoed omvat rijkdommen uit het verleden, in allerlei vormen en aspecten. Het betreft onder meer monumenten, opgravingen, tradities, overgedragen kennis en uitingen van menselijke creativiteit, evenals alle collecties die door musea, bibliotheken en archieven in stand worden gehouden en beheerd. Het gaat derhalve over de beleidsdomeinen van cultureel en onroerend erfgoed.

Het doel van dit initiatief is de mensen bewust te maken van de Europese geschiedenis en waarden, en het gevoel van Europese identiteit te versterken. Dat lijkt mij dezer dagen een zeer relevant thema. Tegelijkertijd vestigt het de aandacht op de mogelijkheden die cultureel erfgoed ons biedt voor vandaag en

morgen, maar ook op de uitdagingen waarmee het wordt geconfronteerd, zoals de gevolgen van de digitale omwenteling, de druk van het milieu en de fysieke druk op erfgoedlocaties, en de illegale handel in cultuurgoederen. Er zijn dus heel wat aanknopingspunten – denk maar aan ons Topstukkendecreet – bij het cultuurbeleid in Vlaanderen.

De Europese Unie legt de nadruk op de culturele verscheidenheid, interculturele dialoog en op de sociale cohesie, maar ook op de economische bijdrage van cultureel erfgoed aan de culturele en creatieve sectoren, onder meer kleine en middelgrote ondernemingen, en aan lokale en regionale ontwikkeling. Voorts is het niet onbelangrijk de rol van cultureel erfgoed te benadrukken in de externe betrekkingen van de EU, onder meer bij preventie van conflicten, verzoeningsprocessen en de heropbouw van vernield cultureel erfgoed.

Voor dit Europees Jaar wordt 8 miljoen euro uitgetrokken.

Minister, wordt dit Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed ook in Vlaanderen op de rails gezet? Staat u achter het opzet? Wie neemt de coördinatie in Vlaanderen op zich? Wordt er samengewerkt met de partners uit de sector van het onroerend erfgoed? Zijn er al contacten geweest? Hoe zal die samenwerking eruitzien? Komt er een oproep naar het brede erfgoedveld om hieraan mee te werken?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed wordt ook in Vlaanderen op de rails gezet. Ik sta als minister van Cultuur zeker achter het doel en het ruime opzet van dit Europees Jaar. Mijn administratie was trouwens nauw betrokken bij de voorbereidingen van dit initiatief in Europese kringen, via de werkzaamheden van de denkgroep 'EU en erfgoed' waarvan mijn administratie het secretariaat verzorgt.

De rol van nationale coördinator wordt opgenomen door de afdeling Cultureel Erfgoed van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Er is al geregeld afgestemd tussen de administraties Cultuur, Onroerend Erfgoed en Buitenlandse Zaken rond het coördinatorschap, het programma en de invulling in Vlaanderen en een mogelijke oproep naar het brede erfgoedveld. Ik ben ervan overtuigd dat dit Europees Jaar een uniek moment vormt om de banden aan te halen tussen diverse deelsectoren in het erfgoedveld en samenwerking te stimuleren, zodat burgers zich bewust worden van de vele mogelijkheden die erfgoed biedt, maar ook van de uitdagingen waarvoor het staat. Voor Cultureel Erfgoed wordt FARO, het Vlaams steunpunt voor Cultureel Erfgoed, betrokken.

Er wordt momenteel bekeken of er een breed sectormoment in het najaar kan worden georganiseerd om het erfgoedveld te informeren en te betrekken bij dit Europees Jaar. Dit zou in samenwerking met Onroerend Erfgoed gebeuren. Daarnaast wordt gedacht aan een informatiemoment over de financiële mogelijkheden binnen de bestaande EU-subsidieprogramma's voor dit jaar in samenwerking met vleva en Onroerend Erfgoed. Tot slot wordt een piste van een oproep voor projecten overwogen. Dit kan uiteraard enkel indien hiervoor de nodige financiële middelen gevonden worden bij de begrotingsopmaak 2018.

Mijnheer Caron, ik ben me ervan bewust dat we op dit ogenblik met een zekere tijdsspanning zitten, maar u hebt zelf in uw vraag aangegeven dat de beslissing in Europese kringen om het volgende jaar tot Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed uit te roepen, ook relatief laat is genomen. Dat is geen kritiek, maar veeleer een vaststelling. Nu moeten we bekijken hoe we daadwerkelijk onze brede sector kunnen informeren, en vervolgens mobiliseren, en het liefst ook voor een stuk ondersteunen. Ik ben er echter zeker van overtuigd dat er de

komende weken en maanden een aantal interessante projecten op het getouw zullen kunnen worden gezet. In elk geval zijn we er achter de schermen volop mee bezig.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er is inderdaad een tijdsspanning. Ook Europa was relatief laat. In die zin is dat ook geen kritiek die ik geef, maar ik denk dat het belangrijk is voor Vlaanderen om daar actief aan mee te werken. Ik kan me natuurlijk ook wel indenken dat uw administratie, uw kabinet en alle andere actoren voor een stuk andere zorgen hebben, met de nieuwe beleidsontwikkelingen die zich voordoen, en dat dat een beetje naar de achtergrond verschuift. Het zou echter wel jammer zijn om de Europese aandacht voor het erfgoed ook niet in Vlaanderen te vertalen.

Ik begrijp dat het Cultuur is, namelijk de afdeling Cultureel Erfgoed van onze administratie, die de kar trekt, en dat Onroerend Erfgoed bij wijze van spreken de aanhangwagen is, dat die meedoen, maar dat de verantwoordelijkheid bij onze eigen administratie ligt. Ook begrijp ik dat het wel degelijk de bedoeling is om dit te doen voor het brede erfgoedveld. Minister, dan zou ik toch durven te vragen dat er ook eens op een of andere manier een open mededeling komt, zonder engagementen qua centen of agenda's, dat ook Vlaanderen gaat meedoen aan dat Europees cultureel jaar en dat er een aantal activiteiten komen, en momenten om dat voor te bereiden. Ik ben immers door diverse actoren benaderd. Ik denk dus dat het goed zou zijn dat u daar ook zelf mee uitpakt en dat zichtbaar maakt, als u dat wilt.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik wil me aansluiten wat dit betreft. Ik denk dat dat inderdaad een momentum is dat we niet mogen missen, om de samenwerking inzake het immaterieel cultureel erfgoed, maar ook het onroerend erfgoed te benadrukken. Ik denk dat daar eigenlijk zonder veel extra middelen aandacht aan kan worden besteed in de klassieke werking van zowel de steunpunten als de erfgoedorganisaties. Ik denk dat we dat eigenlijk moeten benadrukken in die oproepen. Op die manier zullen we pas dan ook de burger bewustmaken van dat cultureel erfgoed en de waarde ervan.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Dank voor de steun bij zowel meerderheid als oppositie om dat jaar zo goed mogelijk en met zo veel mogelijk uitstraling te laten verlopen. Het is inderdaad zo dat we dat nu met bekwame spoed moeten bekijken. Ik heb u in voorzichtige bewoordingen gezegd dat er momenteel wordt bekeken of er een breed sectormoment in het najaar kan worden georganiseerd. Ik denk dat we nu in de komende weken – en ik zal bekijken met de administratie hoe we dat het best kunnen doen – inderdaad een soort publieke communicatie gericht op het werkveld moeten kunnen doen, die zo'n beetje het startsein geeft, die aangeeft dat er iets staat te gebeuren. Mijnheer Caron, dat is immers de draagwijdte van uw vraag. We nemen het op ons om dat in elk geval snel genoeg te kunnen doen. Ik neem aan dat dat ook kan en zal gebeuren, zonder problemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het uitzenden van programma's van speelgoedfabrikanten op televisie – 1837 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De volgende vraag gaat over het uitzenden van programma's van speelgoedfabrikanten op televisie. Toen de heer Vandaele jong was, was er nog geen speelgoed, enkel een draaitol, maar we zullen toch luisteren naar de vraag die hij daarover stelt.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik heb niet gehoord wat u hebt gezegd, gewoon omdat ik nooit luister als u met iets komt. *(Gelach)*

Minister, kinderen en jongeren zijn te beïnvloeden door reclame. Dat weten we. Bovendien begrijpen ze op die leeftijd, zeker als ze jonger dan 12 jaar zijn, nog niet hoe reclame werkt. Daardoor is het ook moeilijk om daar kritisch tegenover te staan.

In 2007 werd de zogenaamde vijfminutenregel afgeschaft, maar toch nam Vlaanderen het voortouw om de bescherming van kinderen en jongeren voorop te stellen, onder andere door de code met een aantal regels om reclameboodschappen op radio en televisie zo kindvriendelijk, zo gezinsvriendelijk mogelijk te maken. Die bepalingen werden later dan een beetje gewijzigd, maar toch mee opgenomen in het Mediadecreet van 2009, én die bepalingen gaan zelfs verder dan wat Europa vraagt. Dit in de marge.

Recent hebben speelgoedfabrikanten blijkbaar een nieuwe techniek bedacht om kinderen te verleiden. Ze maken zelf films, ze maken zelf animatiereeksen, en de omroepen zenden die dan uit. Zelfs op Ketnet zijn door speelgoedfabrikanten gemaakte series te bekijken. Daarbij zou het ook gangbaar zijn dat er tussen de speelgoedfabrikanten en de kinderzenders financiële deals worden gesloten, waar uitzendverplichtingen aan vasthangen. Op 10 maart 2017 stelde De Standaard dat het niet geweten was of Ketnet voor de uitzending van dat soort programma's wordt betaald en/of inkomsten krijgt uit de 'line extensions', maar zelf ontkent de VRT dat intussen. Ik citeer de VRT: "Zulke deals zijn onaanvaardbaar voor ons. Wij programmeren onafhankelijk. Wij kopen deze programma's op dezelfde manier aan als andere programma's."

Hoewel het hier gaat over een tv-reeks of film, wordt er door sommigen gesteld dat we toch kunnen spreken over 'branded content'. Het merk mag dan wel niet in beeld komen, maar de figuurtjes en de personages die worden opgevoerd, zijn voor iedereen, en zeker voor de kinderen, meteen herkenbaar. Minister, we denken dat we hier dus toch te maken hebben met een vorm van onderhuidse reclame. Daarom heb ik een aantal vragen.

Hoe evalueert u het fenomeen dat kinderzenders blijkbaar steeds meer kinderfilms en/of -series aankopen bij speelgoedfabrikanten? In hoeverre beschouwt u dat als een gevaarlijke evolutie? Of zegt u dat dat eigenlijk niet zo erg is? Hoe kan een dergelijke inhoud juridisch worden omschreven volgens het huidige regelgevende kader? Spreken we hier van branded content? Als dat zo is, moeten de kinderzenders, en in het bijzonder de openbare omroep, daar dan niet met de nodige omzichtigheid mee omspringen, gelet op het feit dat branded content door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) toch wordt omschreven als een vorm van reclame? Hebt u, naar aanleiding van de opmerkingen dat er niet geweten is of de openbare omroep wordt betaald voor het uitzenden van die programma's en/of er inkomsten uit krijgt via line extensions, wat de VRT inmiddels dus heeft ontkend, daar toch nog meer informatie over gevraagd bij de openbare omroep?

Zo ja, wat was het antwoord van de VRT? Op welke manier behandelt u dergelijke nieuwe reclametechnieken in het kader van de discussie over de nieuwe richtlijn inzake audiovisuele media die op ons afkomt? In hoeverre wenst u ten aanzien van dergelijke technieken extra maatregelen te nemen in functie van de bescherming van jonge kinderen en jongeren?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Vandaele, dat speelgoedfabrikanten zoals LEGO en PLAYMOBIL televisieprogramma's maken, is geen nieuw fenomeen. Zo is er op Ketnet al jaren de reeks 'Nouky en zijn vrienden' van het bedrijf Noukie's, een producent van onder meer knuffels en kinderkleding.

Ik zie de voorzitter naast mij meer dan gewoonlijk instemmend knikken.

Ook My Little Pony van Hasbro, dat op VTMKZOOM wordt uitgezonden, is niet nieuw. Ook niet meer nieuw is het gegeven dat rond nieuwe en bestaande kinderprogramma's en -films merchandising en franchise worden ontwikkeld, van boeken en kleding over speelgoed tot pretparken. Denk maar aan alles wat Studio 100 en Disney op de markt brengen en brachten, maar ook aan De Smurfen, Bob De Bouwer, Nijntje enzovoort. Dat speelgoedfabrikanten zich aan audiovisuele producties wagen, hoeft op zich niet slecht of gevaarlijk te zijn. De bioscoopfilm The LEGO Batman Movie kreeg in de Vlaamse en internationale pers positieve recensies.

Uiteraard mogen we niet blind zijn voor mogelijke risico's, zoals de mogelijke beïnvloeding van het programmaschema door speelgoedfabrikanten en de mogelijke invloed op het koopgedrag van kinderen of ouders. Ik kom daar zo meteen op terug.

Uw volgende vraag refereert aan het juridisch kader van een en ander. De term 'branded content', waarbij sprake is van het bewust vervagen van de grens tussen redactionele en commerciële inhoud, komt niet als dusdanig voor in het Mediadecreet. Het Mediadecreet hanteert het begrip 'commerciële communicatie'. Artikel 2, ten vijfde, van het decreet definieert dat als beelden of geluiden die dienen om rechtstreeks of onrechtstreeks de goederen, de diensten of het imago van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die een economische activiteit verricht, te promoten. Dergelijke beelden of geluiden vergezellen of maken deel uit van een programma, tegen betaling of een soortgelijke vergoeding, of voor zelfpromotie. Vormen van commerciële communicatie zijn onder meer reclame sponsoring, productplaatsing en telewinkelen. Commerciële communicatie is dus, zoals men weet in deze commissie, een overkoepelende term. De definitie van 'commerciële communicatie' heeft enkel betrekking op beelden en geluiden, op hetgeen is uitgezonden en dus bijvoorbeeld niet op afspraken en financiële deals die al dan niet tussen speelgoedgiganten en omroepen zouden worden gemaakt. Het Mediadecreet laat ook toe dat de omroepen commerciële communicatie uitzenden, zoals u weet, zij het onder de voorwaarden zoals bepaald in het Mediadecreet en waarover de VRM toezicht houdt. Zo bevatten de artikelen 70 tot en met 77 specifieke bepalingen over commerciële communicatie die gericht is op kinderen. Zoals u weet, mag de VRT in veel beperktere mate commerciële communicatie uitzenden dan de private omroeporganisaties.

Het Mediadecreet laat echter ook commerciële communicatie toe die de grens tussen redactionele en commerciële inhoud opzoekt. Zo definieert dit decreet 'productplaatsing' als het opnemen van of het verwijzen naar een product of een dienst of een desbetreffend handelsmerk binnen het kader van een televisieprogramma. Op het vlak van productplaatsing legt het Mediadecreet voorwaarden op en biedt het een kader waarbinnen de VRM kan optreden. Zo verbieden de artikelen 50 en 99 van dit decreet productplaatsing in de kinderprogramma's

van de VRT. Artikel 99, ten tweede, van het Mediadecreet laat productplaatsing wel toe in de kinderprogramma's van andere omroeporganisaties, zij het enkel in de vorm van goederen of diensten die gratis worden geleverd, zoals productiehulp en prijzen. Wat de private omroeporganisaties betreft, heeft de VRM twee keer vastgesteld dat het zogenaamde PP-logo, dat daarnaar moet verwijzen, ontbrak. De VRM heeft echter nog geen inbreuken vastgesteld omtrent het in gedrang komen van de redactionele onafhankelijkheid bij de programmering van kinderprogramma's.

Tot op heden zijn op dit vlak nog geen problemen gerezen met de VRT. In de eerste plaats zet Ketnet in op zelf geproduceerde en gecoproduceerde content, met aandacht voor het lokale, Vlaamse karakter van die programma's, maar ook aangekochte programma's vormen een integraal onderdeel van het programma-aanbod van Ketnet. De specifieke Ketnet-programma's die werden vernoemd in het krantenartikel waaraan u refereert, vallen onder de categorie van de aangekochte programma's. Althans is er geen sprake van een soort commerciële overeenkomst. Ketnet ontvangt voor het uitzenden van die aangekochte programma's geen inkomsten via 'brand extensions'. De betaalde prijzen zijn marktconform, aldus de VRT. Deze programma's zijn dus niet gratis verkregen. Er zit op zich ook geen verwijzing naar een merk in, aldus de VRT. Het is enkel zo dat de personages visueel gebaseerd zijn op reeds bestaande speelgoedfiguren.

Het is trouwens al decennialang gebruikelijk dat kinderhelden in verschillende dragers en vormen voorkomen. Ik neem u even mee terug in uw en onze kindertijd. Alhoewel, was de televisie al aanwezig in uw jeugd, mijnheer Vandaele? *(Gelach)*

Wilfried Vandaele (N-VA): Gaat u vooral verder, minister. *(Gelach)*

Laat u niet afleiden, zou voorzitter Peumans zeggen.

Minister Sven Gatz: Barbapapa, dat zal u toch nog wel iets zeggen. Barbapapa ontstond in de jaren 60 als getekende figuur, maar werd onsterfelijk dankzij een animatiereeks uit 1974. Het eerste stripalbum van De Smurfen verscheen in 1959. In 1961 kwam een eerste Smurfen-langspeelfilm uit, en vanaf 1981 was er ook een tekenfilmserie. Gaandeweg werd rond deze sympathieke blauwe wezens ook speelgoed ontwikkeld. Kuifje bestaat dan weer sinds 1930 in stripvorm. In 1959 maakte hij de sprong naar het televisiescherm.

Het vertalen van bestaande intellectuele eigendommen, want dat zijn ze dan ook, naar geanimeerde content voor televisie is dus niet nieuw. Het kan er ook voor zorgen dat idolen, tradities, figuren, verhalen enzovoort vlot kunnen worden overgedragen van generatie op generatie. Los van deze discussie vind ik overigens dat kinderzenders, zowel van de VRT als van de particuliere televisie-omroeporganisaties, altijd omzichtig te werk moeten gaan bij hun programmering. Ik heb ook geen enkele aanwijzing dat ze dat niet zouden doen.

Dan was er uw vraag of men daarvoor wordt betaald. De VRT geeft aan dat Ketnet, en dat is belangrijk, geen enkel programma rechtstreeks bij een speelgoedfabrikant heeft aangekocht. Het koopt programma's aan, zoals dat een zender toekomt, op internationale beurzen bij erkende en vertrouwde distributeurs en dat, ik herhaal het graag nog eens, tegen een marktconform tarief.

Binnen het netmanagement van Ketnet neemt een zogenoemde aanbodverantwoordelijke deze taak op zich. De 'brand extensions'-afdeling van de VRT is hier niet bij betrokken en heeft dan ook geen zeggenschap in het tot stand komen van aankoopdeals voor programma's. De VRT ontvangt dan ook geen percentage van inkomsten uit de verkoop van speelgoed of andere producten die zijn gelieerd aan deze programmatitels.

De 'nieuwe reclametechnieken' zijn in het kader van de discussie rond de herziening van de richtlijn Audiovisuele Mediadiensten nog niet ter sprake gekomen. Dit zit wel mee in de periferie van de besprekingen. Ik wacht die discussie nog even af en volg het mee op, alvorens ik mij hier hierover politiek wil uitspreken.

Ik heb in eerdere vragen om uitleg over bepaalde nieuwe issues die plots opduiken in de media al aangegeven dat ik geen fan ben van microregulering. Ook in dit geval blijf ik bij dit standpunt. Ik denk met andere woorden niet dat het verstandig is om voor elke nieuwe ontwikkeling in de audiovisuele sector een arsenaal aan nieuwe regels uit te schrijven. Bovendien vallen programma's als Ninjago en Nexo Knights, beide van LEGO, Super 4 van PLAYMOBIL en My little pony van Hasbro nu ook al onder de toepassing van het Mediadecreet, dat – zoals u ook aangaf – heel wat bepalingen bevat met betrekking tot de bescherming van kinderen en jongeren. Uiteraard ben ik er mij ook wel van bewust dat dergelijke programma's kinderen zodanig kunnen prikkelen dat ze worden aangezet om bepaalde speelgoedproducten te kopen, of om hun ouders ertoe aan te zetten deze producten te kopen. Maar ook dit is niet nieuw. Ik vind dat hier eerder de verantwoordelijkheid van ouders en opvoeders een rol moet en kan spelen, in plaats van ons meteen te wenden tot allerhande nieuwe verbods- en gebodsbepalingen in het Mediadecreet.

Wat is de moraal van het verhaal tot dusver? Ik denk dat ons Mediadecreet voldoende antwoorden biedt en dat de ontwikkelingen waarnaar u verwijst, op zich minder nieuw zijn dan ze misschien lijken. In elk geval koopt de VRT via Ketnet dergelijke programma's, waarnaar u in uw vraag hebt verwezen, aan als programma. Er is dus geen enkele link tussen een speelgoedfabrikant en de uitzending van de programma's.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u lijkt ervan uit te gaan dat ik in mijn jeugd enkel naar Schipper naast Mathilde kon kijken. Dat is niet zo. Wij hadden al Johan en de Alverman, De kat, Catweazle, Kapitein Zeppos – weliswaar in zwart-wit, maar toch. Minister, het is mij opgevallen dat bij elke naam van een programma of figuurtje die u noemde, de tijdelijke voorzitter enthousiast zat te knikken. Hij kent die blijkbaar allemaal. Nu weten we meteen ook waar hij zijn tijd mee vult op de ogenblikken waarop wij in de dossiers verdiept zitten. (*Gelach*)

Minister, het is goed dat u nog eens herhaalt dat in elk geval de openbare omroep hier geen deals rond sluit en geen uitzendverplichtingen aanvaardt of geen 'line extensions deals' enzovoort. Dat is alleszins een goede zaak. Het blijft een heel complexe materie, zoals uit uw antwoord blijkt. Ook als je bijvoorbeeld zelf een programma maakt, dan komt daar nadien vaak speelgoed uit voort. Maar hier is het speelgoed er eerst, en maakt men nadien het programma. Natuurlijk, op het einde van de rit, wanneer én het speelgoed én het programma tegelijk op de markt zijn, is de situatie eigenlijk dezelfde. Dat alleen al is een punt waarvan we ons bewust moeten zijn.

Ik weet dat het voor kleine kinderen heel moeilijk is om in te zetten op mediawijsheid. We kunnen dat natuurlijk wel doen vanaf een bepaalde leeftijd, bij jongeren. Maar bij heel kleine kinderen zal dat niet zo makkelijk zijn. Het is echter hoe dan ook nuttig dat we blijven inzetten op mediawijsheid en reclamewijsheid, zodanig dat kinderen en jongeren sterker worden en weten wat zij zien en daar een beetje door kunnen kijken. Minister, ik weet dat dit een van de thema's is waar u op inzet. Wij staan daar als parlement zeker achter.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): De vraag van de heer Vandaele kwam er naar aanleiding van een uitgebreid artikel van Valerie Droeven in De Standaard. Ik vond dat een

heel goed artikel omdat het terecht het probleem aankaart. Als volwassenen zijn wij vaak gechoqueerd wanneer wij al te zeer en al te expliciet als consument worden benaderd. Maar voor onze kinderen zitten wij daar op de een of andere manier veel minder mee in. Die cultuurindustrieën werken nu eenmaal zo. Met dat businessmodel probeert men op 360 graden op alle manieren geld te maken uit culturele producten. Dat is inderdaad niet nieuw.

Minister, u verwees naar Studio 100. Maar er is ook Disney Cars. Toy Story was de eerste film die echt ging over speelgoed dat verkocht werd. Ook op de VRT is het niet nieuw. Ik denk bijvoorbeeld aan Hopla, van onze collega Johan Verstreken. Er is wel een terechte maatschappelijke bezorgdheid. Kinderen worden vandaag aangesproken als consumenten. Er is net een onderzoek gepubliceerd dat aantoont dat als je aan Britse kinderen vraagt wat zij willen worden, één op vijf zegt: 'Ik wil rijk worden'. We worden vandaag enkel nog als consument aangesproken. Ik vind dat problematisch.

Dat de VRT programma's brengt als Lego Ninjago en Action Knight en Super 4 van Playmobil: dat is volgens mij op de rand omdat dat inderdaad lange reclamespots zijn. Maar ik besef anderzijds heel goed dat Ketnet moet doen wat wij willen dat Ketnet doet: alle kinderen bereiken. En het zijn superpopulaire programma's.

Met de plannen voor Ketnet Jr. is het, denk ik, de bedoeling van de VRT om meer te investeren in lokale content. Dat zou voor mij al een reden zijn om dat plan te ondersteunen omdat je dan de VRT de kans geeft om nog veel meer zelf te investeren in eigen programma's, die dan ook weer populair kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Met de laatste opmerking van mevrouw Segers ben ik het alvast eens. We zullen daar misschien in het kader van de volgende vraag nog op terugkomen.

De hele kwestie van reclame rond kinderprogramma's is in elk geval wel goed geregeld. Maar wat er nadien gebeurt in de branding, het feit dat nu ook speelgoedfabrikanten zelf programma's maken: daar kan je heel veel vragen bij stellen. Maar, minister, het is, zoals u het uitvoerig hebt geschetst, absoluut niet nieuw. Ik zie ook niet zo heel veel verschil met branding achteraf. Er is een kleine 'time gap' maar nadien blijft dat toch wel lang doorleven. Zodra de poppetjes van tv-programma's op de markt zijn, zijn ze er. Dat is voor die kinderen evengoed speelgoed. Ik vind het op zich geen probleem dat speelgoedfabrikanten mee in content willen investeren. Er is nood aan voldoende variatie in de content. Maar het enige wat ik hoop, is dat de VRT de educatief waardevolste programma's uitkiest en daar een correcte prijs voor betaalt. Ik denk dat ze dat wel doen bij Ketnet. Dat is de enige lijn die je in dezen kunt aanhouden. Proberen om vanuit de openbare omroep dat hypercommerciële helemaal tegen te gaan? Je kunt de randjes er wel een beetje af krijgen, maar je zit in die wereld. Het is niet nieuw. Het zou heel moeilijk zijn om vanuit de overheid te zeggen dat het allemaal niet meer mag: geen branding meer, geen speelgoedfabrikantenproducties meer. Wat schiet er dan op den duur nog over? Reden temeer om misschien toch zelf meer te investeren via Ketnet Jr. voor de allerkleinsten, die, zoals de heer Vandaele zei, supergevoelig zijn en die het onderscheid niet maken tussen reclame en een programma.

Ik wou gewoon zeggen dat ik ook geïnteresseerd was in het verhaal van De Standaard. Maar ik zie ook niet direct hoe we daarmee kunnen omgaan, tenzij we een goede guideline opstellen: educatief verantwoord, correcte marktprijs, geen geld ervoor krijgen – dat laatste zou natuurlijk voor een openbare omroep totaal niet kunnen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik deel zeker de maatschappelijke bezorgdheid die over het thema bestaat, bestaan heeft en wellicht ook in de toekomst zal bestaan, in de brede zin, los van de techniciteit van mijn antwoord. Het artikel gaf dat goed weer. Vanuit het perspectief van de openbare omroep en de overheid nemen wij op dit ogenblik op dat punt de juiste maatregelen.

Het andere deel van het debat gaat inderdaad, zoals de heer Vandaele in zijn repliek zei, over de mediawijsheid. Toen ik op het einde van mijn antwoord even verwees naar ouders en opvoeders – en dat zijn wij allemaal dus –, dan komt het woord 'mediawijsheid' toch weer naar boven drijven. Soms zijn kinderen te jong voor bepaalde zaken. Wat hebben zij in godsnaam aan dat begrip en het concreet maken ervan? Het is in elk geval iets wat het Kenniscentrum Mediawijsheid wel al aan ouders aanreikt. Het zal dat in de toekomst nog meer doen en nog verder kunnen ontwikkelen. Er zijn zeker al een aantal zaken die de ouders kunnen helpen om daar op een verstandige manier mee om te gaan. Ik volg dus zeker uw aandachtspunt en uw suggestie om daar samen met het Kenniscentrum meer op in te zetten, waar mogelijk.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Vraag en antwoord hebben in dit verhaal de nodige nuances aangebracht. Het is op zich goed dat we het daar eens over hebben en dat we dat ook in de toekomst blijven volgen. Er zullen steeds nieuwe dingen komen die onze aandacht vragen en waar we die grenzen en grijze zones zullen opzoeken. Minister, dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vraag van de VRT om Ketnet te ontdebellen – 1786 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Eind 2016 heeft de VRT een dossier ingediend om een eigen lineair kanaal voor Ketnet Jr. te creëren. Dit submerk is gericht op kinderen van 0 tot 5 jaar. Het komt erop neer dat Ketnet zich opsplitst. Het zal via open net beschikbaar zijn via digitale televisie; het zal ononderbroken uitzenden van 6 uur 's ochtends tot 8 uur 's avonds; het heeft een divers aanbod van vertrouwde titels met meerdere runs van dezelfde episodes – herhalingen dus –, sporadisch aangevuld met nieuwe titels; het werkt met een aantal kernfiguren om zo de leefwereld van Ketnet Jr. tastbaar en herkenbaar te maken voor de allerkleinsten; het wijst kleuters bij het einde van hun kleuterfase door naar het reguliere Ketnetkanaal, om zo een blijvend contact met het aanbod van de publieke omroep te verzekeren.

Door een apart aanbod voor kinderen tot 5 jaar enerzijds en kinderen tussen 5 en 12 jaar anderzijds zal de VRT niet enkel de baby's, peuters en kleuters, maar ook de kinderen en tieners beter kunnen bedienen. Het is inderdaad een zeer diverse groep als je die met één kanaal moet bedienen. De creatie van een eigen, lineaire tv-ruimte voor die kleineren, vult het Ketnet Jr.-aanbod dat vandaag al bestaat aan. Dat aanbod of een deel ervan is vandaag al aanwezig op het lineaire Ketnetkanaal en is via de app, de website en digitale televisie beschikbaar.

Omdat het gaat om een nieuwe dienst, die niet in de huidige beheersovereenkomst is opgenomen, vraagt de Vlaamse overheid aan de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) om hierover een onafhankelijk advies te formuleren, een zogenaamde

'public value test'. Als onderdeel van dat proces lanceerde de VRM een publieke bevraging, waarbij het input vraagt aan 'belanghebbenden binnen de Vlaamse televisiewaardeketen en uit het middenveld'.

Sorry dat ik er even bij stilsta, het is nogal ingewikkeld en tegelijkertijd niet altijd duidelijk. Om tot een advies te komen, moet de VRM de mediamarkt evalueren op basis van: de wijzigingen in de bedrijfseconomische situatie in het Vlaamse mediaveld; het algemeen media-aanbod in de Vlaamse markt; de technologische ontwikkelingen; de internationale tendensen; de bescherming en de promotie van de Vlaamse cultuur en identiteit; de verwachtingen en behoeften van de media-gebruiker.

De VRM moet hierbij rekening houden met observaties van derden. Iedereen mocht zijn mening over deze kwestie formuleren via de vragenlijst. De antwoorden op deze vragenlijst zullen integraal bij het advies aan de Vlaamse Regering gevoegd worden. De bevraging is trouwens gebaseerd op artikel 18 van het Mediadecreet. Dat bevat, zij het zeer beperkt, een aantal elementen van de procedure die hier geldig is.

Minister, we zijn nu een maand of vier, vijf verder en dan word ik nieuwsgierig. Daarom enkele vragen. Wanneer zal het rapport van de bevraging door de VRM klaar zijn en bekend worden gemaakt? Ik neem aan dat het naar de regering is gegaan, maar wanneer wordt het dan publiek? Is over dit voorstel ook advies gevraagd aan de academische wereld, ik denk aan de onderzoekseenheden psychologie en pedagogie? Het argument van de specificiteit van de leeftijdsgroep is hier toch wel van belang. Hoeveel zou dit nieuwe kanaal extra kosten? Ik anticipeer op argumenten. Heeft de VRT daar een stijging van de dotatie voor gevraagd of zou dit gefinancierd worden binnen de bestaande middelen? Hebt u al een positie ingenomen ten opzicht van de vraag van de VRT? Zo ja, welke? Indien niet, wanneer zou dat gebeuren? Wanneer zal worden beslist of de VRT dit nieuwe kanaal Ketnet Jr. mag ontwikkelen en uitzenden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ter voorbereiding van dit antwoord heeft de VRM, zonder in detail te treden, me laten weten dat ze antwoorden hebben ontvangen vanwege een breed scala van respondenten uit verschillende fases van de televisiewaardeketen, middenveldorganisaties, experts en betrokken burgers. De procedure wordt dus gevolgd zoals het hoort. De VRM zal deze informatie analyseren, samen met andere informatie, bijvoorbeeld over internationale benchmarks, rapporten, antwoorden op meer specifieke en gerichte vragen... Uiteindelijk zal de VRM een document redigeren met een eindadvies voor de Vlaamse Regering. De antwoorden op de vragenlijst zullen door de VRM integraal in bijlage bij het advies gevoegd worden, mits het respecteren van vertrouwelijke gegevens die desgevallend zouden worden aangegeven door de respondenten.

In het Mediadecreet is er niet in een termijn voorzien waarbinnen de VRM zijn advies aan de regering moet leveren. In de beheersovereenkomst tussen de VRT en de regering is er wel sprake van een termijn van zes maanden na de indiening van het dossier door de VRT. Het advies zal worden gepubliceerd op de website van de VRM.

Als in de vraag wordt gesproken over 'dit voorstel', moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds het voorstel van de VRT voor het lineair kanaal voor Ketnet Jr. van de VRT, dan wel als het gaat om de analyse van de VRM zelf. Wat betreft het dossier van een eigen Ketnet Jr.-televisiekanaal, maakte de VRT gebruik van verzamelde inzichten uit de academische wereld in binnen- en buitenland, zoals u die ook kunt vinden in het desbetreffende projectvoorstel. Ter informatie: Ketnet doet al jaren een beroep op de wetenschappelijke inzichten en visies van academische experts.

Zij doet dat bij het bepalen van haar aanbod, programmeringsbeleid en nieuwe media-activiteiten. Diverse disciplines waaronder de psychologie, de pedagogische wetenschappen en de communicatiewetenschappen dragen bij tot de analyses van Ketnet. Dit gebeurt samen met de VRT-studiedienst. Die inzichten hebben er bijvoorbeeld ook toe geleid om een submerk Ketnet Jr. te ontwikkelen. Ketnet laat zich ook bijstaan door een doctor in de ontwikkelingspsychologie. Als u het hebt over het advies dat de VRM aan het maken is, wil ik er vooral op wijzen dat ik de regulator in alle onafhankelijkheid zijn werk wil laten doen omdat ik wil vermijden dat een eventuele interventie het advies zou aantasten. Ik heb dus geen zicht op de precieze stappen die de VRM reeds gezet heeft in zijn onderzoek.

De VRT heeft in haar projectdossier gesteld dat het voorstel een minimale budgettaire en operationele impact heeft. Ze geeft daarbij twee belangrijke elementen aan. Het eerste is dat investeringen in programma's niet stijgen: Ketnet beschikt nu al over een brede catalogus aan preschooltitels. De vooropgestelde programmeringsstrategie van Ketnet Jr. laat die catalogus meer renderen. Er wordt een groter bereik gerealiseerd met dezelfde financiële input. Het tweede element is dat de personeelskosten niet stijgen: de programmatie van Ketnet Jr. kan geautomatiseerd gebeuren en vereist geen extra VTE's voor Ketnet Jr. Het aanbod van Ketnet Jr. is nu reeds, weliswaar zonder eigen lineair televisiekanaal, een belangrijk onderdeel van het aanbod van Ketnet, waarvoor er dus reeds personeelsinvesteringen zijn gedaan.

De VRT heeft geen vraag tot extra dotatie gesteld. De kosten die gemaakt zouden worden, hebben enkel te maken met de opstart van een extra televisiekanaal, met name kosten voor hardware en voor communicatie. Deze opstartkosten zouden zo'n 170.000 euro bedragen en zouden volledig binnen de bestaande werkingsmiddelen van de VRT worden opgevangen.

Ik heb hierover nog geen positie ingenomen: het zou immers vrij onfatsoenlijk zijn me hierover nu al uit te spreken als ik het advies van de regulator hier nog niet over gekregen heb. Volgens het Mediadecreet kan de VRT nieuwe diensten of activiteiten pas uitoefenen na uitdrukkelijke toestemming van de Vlaamse Regering.

De VRM heeft zes maanden om advies te formuleren. Pas daarna kunnen we ons dus een grondig beeld vormen om zo, na verdere analyse, tot een beslissing te komen binnen de Vlaamse Regering. Ik hoop dit voor het zomerreces rond te krijgen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik onthoud vooral dat we nog even geduld moeten oefenen tot 22 juni, wanneer we het rapport zullen hebben.

Ik begrijp ook dat u geen positie hebt ingenomen. Dat is correct en het zou vreemd zijn geweest mocht het anders zijn.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De vraag van de heer Caron naar de bekende weg vond ik vreemd omdat we wisten dat de VRM zes maanden de tijd had om een advies uit te brengen. Ik vroeg me dus af of hij daarmee niet te hard van stapel liep.

Van bij het begin hebben we vragen gesteld bij de plannen van de VRT om met de ontubbeling van Ketnet te starten. In de aanloop naar de beheersovereenkomst is daar met geen woord over gerept en daarom vonden we het vreemd dat het plan al kant en klaar in de lade lag.

In het verleden hebben we bovendien al een experiment gehad met Ketnet Plus, dat bewust door de VRT is stopgezet omdat ze vonden dat een extra lineair

kanaal niet de goede weg was. Er moest veeleer op alle platformen gewerkt worden, meer online, doelgroep- en leeftijdsgericht. En nu komt men toch opeens met een extra lineair kanaal. Dat is ook vreemd omdat we weten dat de politiek in het verleden met zulke extra lineaire kanalen niet zo gelukkig was, denk maar aan Op 12, waar we toch heel wat vragen bij hadden en dat ook gestopt is. Het blijft een extra kost, ook al is die beperkt. Dat vinden we moeilijk te rijmen met een VRT die in tijden van besparing zegt dat ze op het tandvlees zitten.

Minister, u verwijst enkel naar de 170.000 euro hardwarekosten. Ik dacht dat de VRT ooit al eens gezegd heeft dat het ook een kwestie van extra rechten zou zijn en dat in dat verband een bedrag van 400.000 tot een half miljoen euro genoemd werd. Er is toen gezegd dat er geen nieuwe programma's zouden worden gemaakt voor dat ont dubbelde Ketnet, maar dat vooral bestaande programma's zouden worden uitgezonden. Positief is dat het een ondersteuning kan zijn voor onze eigen audiovisuele producties, maar dan toch vooral wat betreft de rechten. Een ander positief element kan zijn dat we hier in een reclamevrije omgeving werken.

Wat mij vooral zorgen baart, is het ecosysteem tussen de commerciële en de openbare omroep. We weten dat de commerciële zenders ook kindersenders hebben zoals Nick Jr. en Disney Jr. Er wordt toch wel met argusogen gekeken naar wat de VRT nu van plan is.

Kortom, we blijven kritisch en wachten af wat de VRM daarover zal zeggen en wat de regering daarmee zal doen. We zijn altijd te overtuigen met zinnige argumenten, maar tot nu toe is dat nog niet gebeurd.

De heer Caron vermeldde daarnet dat we als politici door de VRM bevraagd zijn. Het is me niet duidelijk hoe dat is gebeurd. Ik ben daar niet over bevraagd en ik zou denken dat als men dat doet, iedereen daarbij betrokken wordt. Kan dat nog worden toegelicht?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De timing van de vraag van de heer Caron was goed omdat ik daarover ook een schriftelijke vraag had gesteld. Vandaag loopt het embargo daarover af en dat vult elkaar mooi aan.

Minister, u lichte hier nu de procedure mondeling toe, zoals ze ook in het antwoord op mijn vraag werd beschreven. We gaan de VRM in alle onafhankelijkheid zijn werk laten doen. Ik kijk uit naar het resultaat van die bevraging, die inderdaad uiterlijk op 22 juni beschikbaar moet zijn.

We wisten van de bevraging omdat we wisten van de plannen van de VRT, maar ik had daar graag een veel ruimere oproep voor gezien. Die is niet gebeurd. U zei dat betrokken burgers ook hebben geantwoord en dat is goed. Toch denk is dat een veel bredere call beter was geweest. Het is de bedoeling van de VRM om ons alle antwoorden naast elkaar te bezorgen. De vraag is of de mening van één burger even zwaar zal wegen als die van een expert. Dat hangt ervan af hoe daar in de volgende fase mee omgegaan wordt.

Als reactie op wat de heer Vandaele zei, wil ik nog zeggen dat we de discussie nog wel ten gronde zullen kunnen voeren. Ik begrijp zijn weerstand tegen deze plannen niet. Onze fractie staat daar wel achter omdat we merken dat die kleine kinderen enkel op de commerciële kanalen terecht kunnen.

U spreekt uzelf een beetje tegen als u tegelijk ook uw bezorgdheid uit over de 'branded content'. Het is precies die reclamevrije haven die Ketnet Jr. zou kunnen bieden. Die discussie zullen we op dat moment wel voeren. Ik hoop alleen dat de

publieke consultatie effectief ruim zal zijn geweest zodat ze een evenwichtige beslissing mogelijk maakt.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De CD&V-fractie is niet zo kritisch als de heer Vandaele. Ik begrijp dat dit plan als een donderslag bij heldere hemel overkwam net na het afsluiten van de beheersovereenkomst. Het was misschien beter geweest dat eerst te bespreken, maar ik begrijp ook wel hoe dat kwam. Blijkbaar is er door de VRT een enquête gevoerd bij ouders voor de evaluatie van het huidige Ketnet Jr., na een aantal omzwervingen, zoals met Ketnet Plus. Dan werd vastgesteld dat ouders wel vertrouwen hebben in Ketnet Jr.: het is educatief verantwoord, het is reclamevrij met programma's van hier. Tegelijk werd ook vastgesteld, hoewel de hype van de tablet nog niet helemaal voorbij is, dat zo'n 20 procent van de kinderen niet bereikt wordt. Het is de taak van de VRT om iedereen te bereiken, ook de allerkleinsten, dat staat ook zo in de beheersovereenkomst. Bij die allerkleinsten moet ook iedereen bereikt worden en niet enkel die kinderen die een tablet hebben.

Bovendien is er nu een programmatie op die ene zender van peuter tot puber en dat kan verwarrend zijn voor ouders en kinderen. Ik vind het dus principieel een goede zaak dat de VRT dit voorstel heeft gedaan. We willen uiteraard afwachten om te weten wat de VRM daar na de bevraging op te zeggen heeft. Persoonlijk hoop ik dat dit op een of ander manier toch een kans kan krijgen. Ik heb het, anders dan de heer Vandaele, ook niet zo begrepen dat er op termijn geen eigen Vlaamse peuterproductie zou kunnen komen, eventueel extern gefinancierd. Bij de opstart van een nieuw net zou in eerste instantie wel de oude programmatie overgenomen worden, maar ik heb nergens vernomen dat er op termijn niet opnieuw geïnvesteerd kan worden in eigen Vlaamse content voor die heel kleine kinderen. Ik heb er alle vertrouwen in dat het goed onderbouwd is omdat daar ook een ontwikkelingspsycholoog bij betrokken is. Ik neem aan dat ze bij de VRT wel weten wat ze doen en dat die grens van ongeveer 8 jaar, waaronder kinderen geen verschil zien tussen een programma en reclame; in acht wordt genomen. Als we dat volledig reclamevrij krijgen, zou dat een mooie zaak zijn voor de allerkleinsten.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik heb de vragen aandachtig beluisterd en ik heb geprobeerd mijn aandacht bij deze vraag te houden, maar ik vind het absurd dat we een extra analoge zender vanuit de openbare omroep gaan organiseren. Dat het argument wordt gebruikt dat de eigen producties ondersteund moeten worden, gaat mijn petje te boven. Als je ziet wat Vlaanderen produceert binnen de private zenders en ook bij Studio 100 voor die hele kleintjes, vind ik de manier waarop wij ons als overheid constant willen inmengen, stuitend.

Blijkbaar sta ik daar vrijwel alleen in, maar ik wou het toch even meegeven.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik ben daarnet vergeten een belangrijke vraag te stellen. Mijn schriftelijke vraag ging niet zozeer over het verloop van de procedure, maar vooral ook over de impact van die publieke bevraging, namelijk: wat gaat u daarmee doen? Daarop heb ik nog geen antwoord gekregen. Aansluitend op de tussenkomsten van de andere collega's lijkt me dat een belangrijke vraag, waar ik absoluut een antwoord op zou willen horen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het is nog niet afgelopen, dat heb ik daarnet al gezegd. Ik heb niet zoveel elementen toe te voegen, na de positioneringen van de voor- en tegenstanders van dit project.

Mijnheer Vandaele, ik zal bij de VRT navraag doen over het bedrag en de kwestie van de extra rechten. Ik zal dat via het secretariaat schriftelijk aan de commissie bezorgen.

Mevrouw Segers vroeg wat we gaan doen met het advies van de VRM en of de bevraging wel breed genoeg is gevoerd. Ik reken op de competentie en de onafhankelijkheid van onze Vlaamse Regulator voor de Media, net zoals wij allen, denk ik. 'Das kommt nicht in Frage.' Het gaat hier niet over een referendum over de vraag of Ketnet Jr. er al of niet moet komen. Het is een maatschappelijke bevraging en de heer Caron heeft ons herinnerd aan de criteria en de weging van een aantal elementen die daarin aan bod komen. Ik neem aan dat dit deskundig gebeurt.

Wat de impact betreft, is het logisch dat het een belangrijk element zal vormen voor de beraadslaging van de Vlaamse Regering. Het is wel de Vlaamse Regering die beslist over dergelijke aanvragen. Ik kan nu al zeggen dat de impact van het rapport natuurlijk belangrijk zal zijn, zonder op de inhoud ervan vooruit te lopen. Het is niet nodig en wellicht ook niet wenselijk dat ik mij daar persoonlijk in positioneer. De VRT heeft gebruikgemaakt van de mogelijkheid, binnen de beheersovereenkomst, wanneer ze nieuwe aanvragen wil doen, om dat ook te doen. Het tweede deel van de normale procedure is het advies van de VRM. Ik heb geprobeerd dat te situeren en ik denk dat we daarover op dezelfde golflengte zitten. Laten we nu nog het nodige geduld oefenen en slimme mensen hun werk laten doen. Daarna ligt het op de tafel van de regering en dan zullen we een beslissing nemen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik stelde mijn vraag gewoon omdat ik benieuwd was en het had gekund dat het rapport er nu al was. Ik vind het ook een belangrijke kwestie.

Wat de vraag van de heer Vandaele betreft, kan ieder van ons die min of meer regelmatig de website van de VRM bezoekt, participeren aan de bevraging. Het is een open bevraging en op die website staat ook een position paper van de VRT, die in extenso uitlegt, zowel op pedagogische, psychologische, educatieve als artistieke gronden, waarover het gaat. Sommige van die elementen werden hier door mevrouw Segers en mevrouw Brouwers ook vermeld, ik moet ze niet herhalen. Ook organisaties als de Gezinsbond hebben al uitgebreid hun mening ter zake gegeven.

Ik ben niet speciaal bevragd. Ik heb mijn burgerplicht gedaan, vind ik.

Ten slotte wil ik toch het volgende meegeven, vooral aan collega De Gucht. Naast de argumenten die zijn al gegeven, geeft die position paper heel veel argumenten. Ik wil toch dit zeggen. Als de commerciële zenders zelf opteren – wat ze ook allemaal doen – om hun zender te ontdebelen of te splitsen naargelang doelgroepen en leeftijdsgroepen, waaronder zeker kinderen, dan wijst dat erop dat de behoeften bij die groepen kinderen verschillend zijn. Als die inderdaad verschillend zijn, dan zou ik me vanuit een normale reflex, gezien het duale televisielandschap dat we hebben, eigenlijk moeten afvragen waarom de openbare omroep achterwege zou blijven. (*Opmerkingen van Jean-Jacques De Gucht*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.